

7.SINIF 1.ÜNİTE DERS NOTLARI

İnsandan İnsana Giden Yol

Kazanım Ders Notu - 1

» İletişim Nedir?

- İnsanlar günlük yaşamlarında çevrede olup bitenlerle olumlu ya da olumsuz, bilinçli ya da bilinçsiz alışveriş içerisinde. **Bu alışverişe kısaca iletişim diyebiliriz.**
- Bir başka deyişle iletişim;** duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır.
- İnsanların olduğu her yerde iletişim vardır. Konuşmamız, susmamız, yüz ifadelerimiz, oturuş biçimimiz, iletişim kurmak için yaptığımız bazı davranışlardır.
- Ağzımızdan çıkan sesler, çizdiğimiz resimler, konuştuğumuz dil, kullandığımız yazı ve yazı araç gereçleri iletişim kurmamıza yardımcı olur.
- İletişim kurmanın birçok yolu ve iletişimimizi sağlayan birçok araç bulunmaktadır.
- İletişim kurarken içinde bulunulan ortama ve duruma göre, doğru yöntem ve araçlar tercih edilirse iletişim daha etkili olur.
- Tüm canlılar iletişim içindedir. İnsanları diğer canlılardan ayıran en önemli özellik düşünebilmesidir. Bu özellik nedeniyle insanların kurdukları ve gerçekleştirdikleri iletişim, diğer canlılardan ayrılmaktadır.

İletişimin olabilmesi için üç önemli kural vardır:

- En az iki kişi olmalıdır.
- Kişiler birbirlerini fark etmelidir.
- İletilecek bir mesaj olmalıdır.

» İletişim Çeşitleri

Kullandığımız yöntem ve araçlara göre iletişim üçe ayrılır.

- Sözlü İletişim:** Konuşarak kurduğumuz iletişimdir. Yüz yüze ya da toplantılarda yaptığımız konuşmalar, telefonla yaptığımız görüşmeler birer sözlü iletişimdir.
- Yazılı İletişim:** Yazıyı kullanarak gerçekleştirdiğimiz iletişimdir. Mektuplar, faks mesajları, elektronik postalar, sosyal medya mesajları yazılı iletişime örnektir.
- Sözsüz İletişim:** Beden hareketleri, jestler, mimikler, ses tonu, fiziksel görüntü ve kıyafetler sözsüz iletişimi yansıtan unsurlardır.
  - Sözsüz iletişim şekillerinden biri de beden dilidir.
  - Beden dili:** Vücut duruşu, jestler, mimikler, yüz ifadeleri ve göz hareketlerinden oluşan, zihinsel ve fiziksel faaliyetlerle desteklenen sözel olmayan iletişim şeklidir.
  - Jest:** Bir duyguyu, düşüncüyü ya da bir konuyu anlatırken el, kol, ayak veya baş ile yapılan hareketler ve beden hareketlerinin tamamına verilen isimdir.
  - Mimik:** Bir duygu, düşünce ya da bir konunun kaş, göz, ağız ve yüz hareketleriyle anlatılmasıdır.
  - Etkili iletişim:** Kişinin kendisini karşısındakilere en iyi şekilde ifade etmesi ve karşısındakilerden gerekli ilgi ve etkiyi görmesidir.

Etkili bir iletişim için şunlara dikkat edilmelidir:

- Aktarılan mesaj kısa, net ve anlaşılır olmalıdır.
- İyi bir dinleyici olmak gerekir.
- İletişim esnasında karşı tarafla göz teması kurulmalıdır.
- Gülümseyen bir yüz ile mesaj verilmelidir.
- Beden dili, etkili bir şekilde kullanılmalıdır.
- İletişim hatalarından (olumsuz iletişim) kaçınılmalıdır.
- İletişimi engelleyecek uyarıcılar ve davranışlar ortadan kaldırılmalıdır.

İletişimin Gücü

Kazanım Ders Notu - 2

» Olumlu ve Olumsuz İletişim

Olumlu iletişim tutum ve davranışları

- Empati kurmak
- Ben dili kullanmak
- Farklılıklara saygılı olmak
- Göz teması kurmak
- Beden dilini kullanmak
- Güler yüzlü olmak
- Karşı tarafı etkili dinlemek
- Kendini doğru ifade etmek
- Dikkatini karşıdakine vermek
- Öz saygı geliştirici dil kullanmak

Olumsuz iletişim tutum ve davranışları

- Tehdit etmek
- Sen dili kullanmak
- Ön yargılı davranmak
- Alay etmek, suçlamak
- Emir vermek
- İsim (Lakap) takmak
- Argo sözcük kullanmak
- Karşı tarafı küçümsemek
- Nutuk atmak
- Karşıdakinin sözünü kesmek

» Empati Kurmak

Empati: Kişinin, kendisini karşıdakinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini doğru olarak anlamaya çalışmasıdır.

Empati kurmak, dış dünyayı karşımızdaki insanın penceresinden görmeye çalışmaktır. Bir başka deyişle kendimizi onun yerine koymak demektir. Empati kurmak başka insanlarla iletişimimizin gücünü artırır.

» Sen ve Ben Dili

Ben dili: Kişinin kendi duygu ve düşüncelerini ifade ederek konuşmasıdır.

- “Ben” ile başlar, “ben” ile biter.
- İletişim engeli oluşturmaz.

Örnek: Derslerine yeterince çalışmadığın için çok üzülüyorum.

Sen dili: Karşımızdaki insanın kişiliğini hedef alan konuşma biçimidir.

- “Sen” ile başlar, “sen” ile biter.
- İletişim engeli oluşturur.
- Yargılar, suçlar, eleştirir.

Örnek: Derslerine hiç çalışmıyorsun!

» Etkin (Etkili) Dinleme

- **Etkili Dinleme:** İletişimde bulunduğumuz kişiden mesajı tam ve doğru alma etkinliğidir.
- Bireysel ve toplumsal ilişkilerde etkili dinlemeye, en az etkili konuşma kadar dikkat etmeliyiz.
- Karşımızdakini anlamak, onun vermek istediği mesajı doğru algılamak için çaba göstermeliyiz.

Etkin ve İyi Bir Dinleyicinin Özellikleri

- Dikkatini karşıdaki kişiye verir.
- Konuşmacıyı sözünü kesmeden dinler.
- Göz teması kurar.
- Son sözü söylemek için çabalamaz.
- Dinlerken vereceği cevabı düşünmez.
- Yargılamadan, suçlamadan dinler (ön yargılı değildir).
- Duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışır. Empati kurar.
- Dinlerken başka bir işle meşgul olmaz.
- Konuşmacının sözlerine olduğu kadar sözsüz mesajlarına da dikkat eder.
- Konuşmacının duygu ve düşüncelerini anladığını gösteren sözlü ifadelerde bulunur.

Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Kazanım Ders Notu - 3

» Medya ve Kitle İletişim Araçları

Medya nedir?

Medya: gazete, dergi, radyo, televizyon ve genel ağ gibi kitle iletişim araçlarının tümünü kapsayan genel bir terimdir.

- Medyanın, sosyal iletişim ve etkileşim gücü günümüzde giderek artmaktadır.
- Bu gelişmeler günümüzde “sosyal medya” ve “dijital medya” kavramlarını ortaya çıkarmıştır.

Sosyal medya: Web teknolojilerinin hizmete sunulmasıyla birlikte tek yönlü bilgi paylaşımından çift taraflı ve eş zamanlı bilgi paylaşımına ulaşılmasını sağlayan medya sistemidir.

Dijital medya: Elektronik ortamdaki ses, video ve fotoğraf gibi içeriklerin dijital ortamda kitle iletişim aracı olarak kullanılmasına verilen addır.

Kitle İletişim Araçları

Kitle iletişim araçları: Kitle iletişim araçları bir mesajı kısa sürede birçok kişiye ulaştıran araçlardır. Yazılı, sesli ya da görsel yapıtların dağıtımını ya da yayını sağlayan her türlü teknik iletişim araçlarıdır.

Kitle iletişim araçlarına örnekler

• Televizyon	• Genel ağ (İnternet)	• Radyo
• Gazete	• Akıllı cep telefonu	• Dergi

» Kitle İletişim Araçları ve Medyanın Etkileri

Medya ve Kitle İletişim Araçlarının Olumlu Yönleri

- Yeni bilgi ve düşüncelerin yayılmasını sağlar.
- İnsanlar arasında etkileşimi artırır.
- Bilgilerin dünyanın her yerine hızlı bir şekilde ulaştırılmasını sağlar.
- İnsanların eğitilmesinde rol oynar.
- Kamuoyu oluşturulmasında etkilidir.
- Reklamlar sayesinde ürün ve hizmetlerin tanıtılmasını sağlar.
- Toplumda birlik ve beraberliğin artmasına yardım eder.
- İnsanların eğlenceli vakit geçirmelerine katkıda bulunur.

Medya ve Kitle İletişim Araçlarının Olumsuz Yönleri

- Bağımlılık yaparak sosyalleşmeyi zayıflatır.
- Aile bağlarını zayıflatır.
- Toplumdan kopuk bireylerin sayısının artmasına yol açar.
- Uzun süre kullanılmasıyla beden ve ruh sağlığının bozulmasına neden olur.
- Kültürümüzün bozulmasına yol açar.
- İnsanların birbirlerine karşı ön yargılarının artmasına neden olabilir.

» Genel Ağ (İnternet)

- Günümüzde iletişim aracı olarak kullanılan genel ağ (internet), bilgiye ve habere ulaşmamızda kolaylık sağlamaktadır. Bu durum genel ağ üzerinden eğitim (e-eğitim) anlayışını ortaya çıkarmıştır. E-eğitim, ilköğretimden yükseköğretime kadar eğitimin bütün kademelerinde fırsat eşitliğine katkı sağlamıştır.
- İnsanların genel ağ üzerinden ticaret yapma imkânına sahip olması, bireylerin alışveriş yapma alışkanlıklarını da değiştirmiş, sanal market veya e-market alışveriş kültürünü ortaya çıkarmıştır.

» RTÜK

- RTÜK (Radyo ve Televizyon Üst Kurulu) radyo, televizyon ve genel ağ faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemekle görevlendirilmiştir. Bu kurum; akıllı işaretler gibi projeler geliştirerek başta çocuklar olmak üzere aileleri bilinçlendirmeye çalışmaktadır.
- Millî Eğitim Bakanlığı ve RTÜK iş birliğiyle “Medya Okuryazarlığı” projesi hazırlanmış ve uygulanmıştır. Dersin amacı öğrencinin medya karşısında pasif bir alıcı olmak yerine medyayı okuyabilecek bilince ulaşmasını sağlamaktır.

İletişim Özgürlüğü

» Kitle İletişim Özgürlüğü

Kitle iletişim özgürlüğü: İnsanların haber, bilgi ve düşünceleri, iletişim araçları vasıtasıyla serbestçe elde edebilmesi, açıklayabilmesi ve yayabilmesidir.

- Kitle iletişim özgürlüğü, insanların kendilerini söz, yazı, resim gibi yollarla ifade etmesidir. Düşünceyi açıklama özgürlüğüdür.
- Kitle iletişim özgürlüğü, bilgiyi arama, bilgiyi edinme ve bilgiyi başkalarına ulaştırma özgürlüğü ile doğru bilgi alma hakkını da kapsar.
- Kitle iletişim araçlarını kullanırken bize ait yazı, resim, bilgi ve verilerin izinsiz olarak başkalarının eline geçmesi tehlikesi vardır. Örneğin sosyal medyada paylaştığınız görsellerin kötü amaçlı yazılımlarla ele geçirilip isteğiniz dışında kullanılması bilişim suçu kapsamına girer.
- **Bilişim suçu**, genel ağ ve bilgisayar teknolojileri aracılığıyla kişi haklarının ihlal edilmesidir. Bu durum aynı zamanda özel hayatın gizliliğinin ihlal edilmesi suçu kapsamına girer.

» İletişime Dayalı Hak ve Özgürlüklerimiz

Haberleşme Özgürlüğü: Haber, düşünce ve bilgilerin gazete, radyo, televizyon, genel ağ gibi kitle iletişim araçları yoluyla özgürce ulaştırılması ve dağıtılmasıdır. Kişilerin istediği herkesle serbestçe iletişim kurabilmesidir.

Haber Alma Hakkı: Haber alma özgürlüğü, yayın organlarının herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulmaksızın ülke genelinde olan biten her şeyi tarafsız bir gözle sunabilmesi ve bireylerin de bunu isteyebilmesini ifade eder. Vatandaşların “doğru bilgi alma hakkı” olduğu gibi, kitle iletişim araçlarının “doğru bilgi verme sorumluluğu” vardır. Bu yüzden kitle iletişim araçları bilgi verirken doğru, temiz, özgür, ilkel ve dürüst haber vermelidirler. Haberi çarpıtmadan, yanıltmadan tarafsız olarak yayınlamalıdır. Kimsenin konutuna girilmemeli yani konut dokunulmazlığı ihlal edilmemelidir. Devlet, aile ve kişi sınırları açıklanmamalıdır.

Özel Hayatın Gizliliği: Kitle iletişim araçları özel hayatın gizliliğine saygı duymalıdır. Kimsenin gizli görüntüleri, telefon görüşmeleri, mektupları yayınlanmamalıdır.

Kitle İletişim Özgürlüğü: Kitle iletişim araçları yayınlarında suça teşvik ya da suçlulara destek verici yayın yapmamalıdır. Ulusal çıkarlara aykırı davranışların karşısında olmalıdır.

Düşünce ve İfade Özgürlüğü: Düşünce ve kanaatlerin çeşitli araç ve yollarla serbestçe açıklanması ve yayılmasıdır. Herkes düşünce ve kanaatlerini özgürce ifade etme ve yayma özgürlüğüne sahiptir.

Bilgi Edinme Hakkı: Bireylerin devlet kurum ve kuruluşlarının görevlerinden dolayı sahip oldukları bilgilere ulaşabilme hakkıdır. Vatandaşlar kendileriyle doğrudan ilgili olsun veya olmasın, merak ettikleri herhangi bir bilgiyi elde edebilirler.

Tekzip ve Düzeltme Hakkı: Yayın organları, yanlış haber, resim ve bilgilerde düzeltme yapmak (tekzip yayımlama) ve haksızlığa uğrayan kişilerin düzeltme cevaplarını yayınlamak zorundadır. Bunun yanında hakların ihlal edildiği durumlarda yetkili kurumlara başvurmak bir vatandaşlık görevidir.

» Anayasamızda İletişime Dayalı Hak ve Özgürlüklerimiz

İletişim araçlarını kullanırken sahip olduğumuz hak ve özgürlüklerimiz Anayasamız tarafından güvence altına alınmıştır.

- **Madde 20:** Herkes, özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir.
- **Madde 22:** Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.
- **Madde 26:** Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.